

იაკობ გოგებაშვილის სახელობის თელავის სახელმწიფო
უნივერსიტეტი
ხელნაწერის უფლებით

სალომე თათულიშვილი

კურიკულუმების ტრანსფორმაციის გავლენის
კვლევა სტუდენტების ევროპული ხედვების
ჩამოყალიბებაზე

განათლების დოქტორის აკადემიური ხარისხის
მოსაპოვებლად წარმოდგენილი
დისერტაციის

ავტორეფერატი

სპეციალობაში: განათლების მეცნიერებები

სამეცნიერო ხელმძღვანელი:
ნინო მოდებაძე
პედაგოგიკურ მეცნიერებათა კანდიდატი,
პროფესორი

თელავი
2017

ნაშრომი მომზადდა იაკობ გოგებაშვილის სახელობის
თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის განათლების
მეცნიერებათა ფაკულტეტის განათლების
მეცნიერებათა დეპარტამენტში

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: **ნინო მოდებაძე**
პედაგოგიკურ მეცნიერებათა
კანდიდატი, პროფესორი

რეცენზენტები: **გოდერძი ბუჩაშვილი**
განათლების დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი
ია ჯიმშიტაშვილი
ეკონომიკის მეცნიერებათა
კანდიდატი, პროფესორი

დაცვა შედგება 2017 წლის „-----“, ----- -
----- საათზე იაკობ გოგებაშვილის სახელობის თელავის
სახელმწიფო უნივერსიტეტის განათლების მეცნიერებათა
ფაკულტეტის სადისერტაციო საბჭოს სხდომაზე:
კორპუსი ----- აუდიტორია -----

მისამართი: საქართველო, თელავი, 2200
ქართული უნივერსიტეტის ქუჩა №1
ტელ: +995 250 27 24 01

დისერტაციის გაცნობა შეიძლება თელავის სახელმწიფო
უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკაში და ვებ-
გვერდზე: <http://tesau.edu.ge>

სადისერტაციო საბჭოს მდივანი ----- ნ.ბასილაშვილი,
ასოც.პროფესორი

სადისერტაციო ნაშრომის საერთო დახასიათება

თემის აქტუალობა: საქართველოში, განათლების სოციოლოგიის მიმართულებით, ბოლო დროს გააქტიურდა კვლევები, რომელიც უმაღლესი განათლების სისტემაში მიმდინარე რეფორმებზე დაკვირვებისა და ანალიზისთვისაა დაგეგმილი. ეს ბუნებრივიცაა, რადგან საქართველოს განათლების სისტემის ჩართვამ ერთიან საგანმანათლებლო სივრცეში მკვეთრად შეცვალა მისი განვითარების ორიენტირები. ევროპული ოჯახის წევრობა თავისთავად ნიშნავს იმას, რომ საგანმანათლებლო დაწესებულებებში მიმდინარე პროცესები რელევანტური იყოს იმ სტანდარტებსა და მოთხოვნების, რომელსაც წამყვანი უნივერსიტეტები და განათლების სისტემები აწესებენ. კერძოდ, ლექტორზე ორიენტირებული სწავლებიდან, განათლების სისტემის რეფორმებმა მოითხოვა სტუდენტზე ორიენტირებულ სწავლებაზე გადასვლა, რომლის განხორციელება უამრავ, შეუქცევადი პროცესების მიმდინარეობას მოითხოვს, კერძოდ:

➤ კურიკულუმების შინაარსობრივი, ხარისხობრივი და სტრუქტურული დახვეწა;

➤ ტრადიციული სასწავლო მეთოდოლოგიის გარდაქმნა და ახალ საჭიროებებზე მორგება;

➤ პერსონალის გადამზადება და მათი ზოგად-ტრანსფერული უნარ-ჩვევების გაძლიერება;

➤ სწავლისა და კვლევების თავისუფლება;

➤ პროგრამების ინტერნაციონალიზაცია.

ეს ძირითადი საკითხებია, რომლებიც ახალი ევროპული გამოწვევების საპასუხოდაა განსახორციელებელი და ზოგჯერ თავადაც განსაზღვრავს რეფორმების მიმდინარეობის ორიენტირებს. თანამედროვე მსოფლიოში მიმდინარეობს გლობალიზაციის პროცესი, ყალიბდება საერთაშორისო ეკონომიური და კულტურული კავშირები. არ არის საკმაოდ, რომ განათლება ვერ დარჩება განყენებული ამ პროცესებისგან. ბოლონიის პროცესიც სწორედ განათლების სისტემის გლობალიზაციას გულისხმობს. საქართველო, ბერგენის სამიტზე, 2005 წლის მაისიდან შეუერთდა ბოლონიის პროცესის წევრ ქვეყანათა რიცხვს, რაც ერთის მხრივ განათლების სისტემაში რეფორმების საფუძველს წარმოადგენდა, ხოლო მეორეს მხრივ პოსტრევოლუციური მთავრობის მიერ არჩეული დასავლური კურსის მანიფესტაციას. საქართველოსათვის ის უმნიშვნელოვანესი ცვლილებები, რომლებიც მისი განათლების სისტემის პოლიტიკას ბოლონიამდე სისტემის პოლიტიკისაგან განასხვავებდა, იყო:

1. მოხდა ხარისხის უზრუნველყოფის სტანდარტების შემუშავება და მისი ევროპულ დონესთან შესაბამისობა;
2. მოხდა ქართული დიპლომის აღიარება, რამაც თავის მხრივ ხელი შეუწყო ქართველ პროფესიონალთა ევროპაში ინტეგრაციას;
3. ხორციელდება სხვადასხვა გაცვლითი პროგრამები, რომლის ფარგლებშიც ხდება სტუდენტთა თუ პედაგოგთა მობილობა მსოფლიოს წამყვან უნივერსიტეტებში.

აღნიშნული ცვლილებები განსაზღვრულია ზოგადად საქართველოს განათლების სისტემის კუთხით.

ჩვენთვის მეტად საინტერესოა, როგორი ასახვა მოჰყვა აღნიშნულ პროცესებს ცალკეულ უნივერსიტეტებში, რამდენად გათვალისწინებულია საქართველოში ბოლონიის პროცესის ზემოთ უკვე ჩამოთვლილი უპირატესობები? განხორციელდა თუ არა მისი ძირითადი პრინციპები?

ჩვენი ინტერესი საფუძველს მოკლებული არაა, ვინაიდან, საქართველოს უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებები ვალდებული არიან, ბოლონიის პროცესის ძირითადი პრინციპების იმპლემენტაცია მოახდინონ. მათგან ინტერნაციონალიზაცია და მისი თანმდევი სტუდენტთა და ლექტორთა საერთაშორისო მობილობა, სხვა საკითხებთან ერთად ბოლონიის პროცესის უმთავრესი განზომილებებია.

მიგვაჩნია, რომ ამ საკითხების ეფექტურად განხორციელების პროცესში საუნივერსიტეტო კურიკულუმების მოდიფიცირება და მორგება საერთო ევროპულ მოთხოვნებთან, მიზნის მიღწევის ერთ-ერთი ძლიერი ინსტრუმენტია. ჩვენი სადისერტაციო ნაშრომი მიეძღვნა სწორედ კურიკულუმების მოდიფიცირების კვლევასა და მის გავლენას სტუდენტთა და ლექტორთა ევროპული ხედვების ჩამოყალიბებაზე იაკობ გოგებაშვილის სახელობის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მაგალითზე. შესაბამისად, **კვლევის მიზანი ასე განისაზღვრა:** დავადგინოთ ბოლონიის პროცესთან საქართველოს განათლების სისტემის შეერთების შემდეგ, რამდენად მოახდინა გავლენა თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კურიკულუმების ტრანსფორმაციამ სტუდენტებისა და ლექტორების ევროპული ხედვების ჩამოყალიბებაზე. ჩამოვაყალიბეთ **კვლევის ჰიპოთეზა:** თუ საუნივერსიტეტო კურიკულუმის მოდიფიცირება იმგვარად მიმდინარეობს, რომ სტუდენტები ფაქტობრივ ცოდნასთან ერთად იღებენ ევროპული სტანდარტების შესაბამის ზოგად-ტრანსფერულ უნარებს, მაშინ ის ერთგვარად გავლენას ახდენს სტუდენტთა და ლექტორთა ევროპული ხედვების ჩამოყალიბებაზე და მათი ინტერნაციონალიზაციის პროცესს უფრო აჩქარებს.

კვლევის მეცნიერული სიახლე: კურიკულუმის ცნება, სტრუქტურა და შინაარსობრივი ასპექტები განათლების რეფორმების შემდგომ დაინერგა საქართველოს საგანმანათლებლო სივრცეში. ის რეფორმამდელი სასწავლო გეგმისაგან სრულიად განსხვავებული და ახალი კონცეფციაა და მისი არც სისტემური, მით უმეტეს კონტექსტუალური გამოკვლევა ნაკლებად, ან ჯერ მომხდარა.

კვლევის ობიექტია: იაკობ გოგებაშვილის სახელობის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კურიკულუმები.

კვლევის საგანია: თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კურიკულუმების ტრანსფორმაციისა და მისი გავლენის კვლევა სტუდენტებისა და ლექტორთათვის პროფრო-პულობის ჩამოყალიბებაზე.

კვლევის ძირითადი ამოცანები: კვლევის ძირითადი მიზნიდან გამომდინარე, განვსაზღვრეთ და განვახორციელეთ ძირითადი ამოცანები, რომლებიც დაგვეხმარებოდა მიზნის განხორციელებაში:

- მოვახდინეთ საქართველოს უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში რეფორმამდელი სასწავლო გეგმებისა და რეფორმის შემდგომ კურიკულუმების სტრუქტურული და შინაარსობრივი ანალიზი;
- შევისწავლეთ 2006-2017 წლის საერთაშორისო მობილობის მონაწილე თელავის უნივერსიტეტის

სტუდენტებისა და ლექტორების სტატისტიკა, მათი გამოცდილება და მოსაზრებები;

- გამოვავლინეთ მსგავსება და განსხვავება ადგილობრივი უნივერსიტეტის კურიკულუმსა და საზღვარგარეთის უნივერსიტეტების კურიკულუმებს შორის;
- შევისწავლეთ და გავაანალიზეთ კურიკულუმის ის პუნქტები, რომლებიც ორიენტირებულია სტუდენტების მიერ მისაღები ცოდნის შესაბამისობაზე განათლების ევროპული განზომილებების სტანდარტებთან და ეხმარება მათ, განახორციელონ საერთაშორისო მობილობა;
- გამოვავლინეთ სტუდენტთა და ლექტორთა რაკურსით დანახული საერთაშორისო მობილობის პოზიტიური პარამეტრები, რომლებიც შემდგომში გავლენას ახდენს მათ მენტალობაზე;
- განვახორციელეთ ემპირიული ხასიათის კვლევითი სამუშაოები, რომელმაც დაადასტურა ჩვენს მიერ გამოთქმული ჰიპოთეზა.

ემპირიული კვლევები: ფოკუს ჯგუფი, ჩაღრმავებული ინტერვიუ, ანკეტური გამოკითხვა.

კვლევის მეთოდოლოგია და მეთოდები: ჩვენ მიერ შესასწავლი პრობლემის იდენტიფიცირებისათვის და სისტემურობისათვის განვსაზღვრეთ კვლევის მრავალფეროვანი მეთოდოლოგია; კერძოდ, პრობლემის სიღრმისე-

ულად შესწავლისათვის გამოვიყენეთ თვისობრივი და რაოდენობრივი კვლევები. ამისათვის მოვიშველიეთ კვლევის შემდეგი მეთოდები და ინსტრუმენტები:

1. ამ მიმართულებით არსებული წყაროებისა და სამეცნიერო ლიტერატურის ანალიზი;
2. საუნივერსიტეტო რეფორმამდელი და რეფორმების შემდგომ არსებული სასწავლო გეგმების და კურიკულუმების შინაარსობრივი და სტრუქტურული ანალიზი;
3. სტუდენტთა და ლექტორთა ანკეტირება ღია, დახურული და ნახევრად დახურული კითხვებით, ფოკუს-ჯგუფი, ჩაღრმავებული ინტერვიუ სტუდენტებთან და ლექტორებთან;

კვლევის მონაცემების რაოდენობრივი ანალიზი სპეციალური სისტემის „Survey Monkey“-სა და სტატისტიკური პროგრამის SPSS-ის მეშვეობით.

კვლევის ინსტრუმენტები: საგანმანათლებლო პროგრამების ხარისხის კვლევა იაკობ გოგებაშვილის სახელობის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მაგალითზე.

1. კურიკულუმების ცალკეული ასპექტების გავლენის კვლევა სტუდენტთა ევროპული ხედვების ჩამოყალიბებაზე.

2. გაცვლით პროგრამაში მონაწილე სტუდენტების კვლევა უმაღლესი განათლების კურიკულუმების შესახებ.
3. პოსტ-დოქტორანტურაში მონაწილე ლექტორების თვისებრივი კვლევა თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტში.

კვლევის პრაქტიკული ღირებულება: ნაშრომის ფორმატში ჩატარებული კვლევები, ძირითადად, მიეკუთვნება ემპირიული (გამოყენებითი) კვლევების სფეროს, ამდენად, დისერტაციაში მიღებული შედეგები, ამის საფუძველზე ჩამოყალიბებული დასკვნები და რეკომენდაციები სასარგებლო იქნება უნივერსიტეტების ადმინისტრაციის, ლექტორების, მკვლევარების, განათლების მუშაკებისა და ნებისმიერი დაინტერესებული პირისათვის.

სადისერტაციო ნაშრომის შინაარსი

ნაშრომი მოიცავს შესავალს, სამ თავს, ცხრა პარაგრაფს, დასკვნებსა და რეკომენდაციებს; გამოყენებული და ციტირებული ლიტერატურის ნუსხას. დისერტაციის მოცულობა შეადგენს კომპიუტერზე ნაბეჭდ 141 გვერდს. ნაშრომის ირგვლივ გამოქვეყნებულია 4 სამეცნიერო სტატია, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მოხსენების ერთი თეზისი (იხ.შრომების სია).

პირველი თავი - ინტერნაციონალიზაცია - ბოლონის პროცესის ძირითადი განზომილება და

საქართველოს განათლების სისტემა შედგება სამი პარაგრაფისაგან. პირველ პარაგრაფში: **განათლების სისტემის ინტერნაციონალიზაციის მეცნიერული კვლევა**, წარმოდგენილია მკვლევარების მანინგის, ნაითის, ელინგბოეს, ადამსის, ცხადაიას მოსაზრებები განათლების ინტერნაციონალიზაციის შესახებ. მეორე პარაგრაფი **საქართველო განათლების სისტემის ინტერნაციონალიზაციის ძირითადი ორიენტირები** განხილულია საქართველოს ბოლონიის პროცესში ჩართვა და საუბარია იმ ცვლილებებზე რაც განიცადა საქართველოს განათლების სისტემამ (სწავლების სამსაფეხურიან სისტემაზე გადასვლა; ხარისხის უზრუნველყოფის სტანდარტების შემუშავება და მისი ევროპულ დონესთან შესაბამისობაში მოყვანა; ქართული დიპლომის აღიარება, რამაც თავის მხრივ ხელი შეუწყო ქართველ პროფესიონალთა ევროპაში ინტეგრაციას; განხორციელდა სხვადასხვა პროგრამები, რომლის ფარგლებშიც ხდება სტუდენტთა თუ პედაგოგთა მობილობა მსოფლიოს წამყვან უნივერსიტეტებში). რაც შეეხება მესამე პარაგრაფს **საქართველოს უნივერსიტეტების საგანმანათლებლო სივრცეში დამკვიდრებისა და მდგრადობის სამართლებრივი მოთხოვნები და პროცედურები** აქ განხილულია „უმაღლესი განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონი (მიღებული იქნა 2004 წლის

21 დეკემბერს), რომელიც აწესრიგებს საქართველოში უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების საგანმანათლებლო და სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობის განხორციელების პროცესს, უმაღლესი განათლების მართვისა და დაფინანსების პრინციპებსა და წესს, ადგენს ყველა უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების სტატუსს, მათი დაფუძნების, საქმიანობის, რეორგანიზაციის, ლიკვიდაციისა და აკრედიტაცია-ავტორიზაციის წესებს. მეორე თავი - საუნივერსიტეტო კურიკულუმების მოდიფიცირების სტრუქტურული და შინაარსობრივი ასპექტები მოიცავს ორ ქვეთავს: საქართველოში სტუდენტთა და ლექტორთა მობილობის ძირითადი ტენდენციები და სტატისტიკა სადაც საუბარია საერთაშორისო მობილობაზე, როგორც ინტერნაციონალიზაციის ერთ-ერთ ცენტრალურ კომპონენტზე. რაც შეეხება შემდეგ პარაგრაფს საქართველოს რეფორმამდელი და რეფორმის შემდგომი საუნივერსიტეტო კურიკულუმების ანალიზი, აქ განხილულია რეფორმამდელი საგანმანათლებლო სისტემა, მაშინდელი სასწავლო გეგმის სტრუქტურა და შესრულებულია მათი შედარებითი ანალიზი, საიდანაც იკვეთება ის უპირატესი პარამეტრები, რომლებიც ხელს უწყობს სტუდენტებში ევროპული ხედვების ჩამოყალიბებასა და განვითარებას. მესამე თავი -

კვლევა, რომელიც მთლიანად ეთმობა ჩვენს მიერ ჩატარებული რამდენიმე კვლევის ანალიზს, რათა შეგვემოწმებინა, როგორ ხორციელდება იაკობ გოგებაშვილის სახელობის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ბოლონიის პროცესის მოთხოვნები; კერძოდ, რა სახის ტრანსფორმაცია განიცადა საუნივერსიტეტო კურიკულუ-მებმა ბოლო ათი წლის განმავლობაში და რა სახის მხარდაჭერა აქვთ სტუდენტებს კურიკულუმის მხრივ ბოლონიის ისეთ მნიშვნელოვანი განზომილებების კვალდაკვალ, როგორიცაა სტუდენტებისა და პერსონალის მობილობა და ზოგადად ინტერნაციონალიზაცია. თვისებრივი კვლევის ფარგლებში ჩატარდა სიღრმისეული ინტერვიუები სამიზნე უნივერსიტეტის პოსტდოქტორანტურის სტუდენტებთან. აღნიშნული თავი მოიცავს ოთხ პარაგრაფს: **3.1 თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტების მიერ ლექტორების მუშაობის შეფასება;** ამ ქვეთავში საუბარია კვლევაზე, რომელიც უნივერსიტეტის განათლების მეცნიერებათა ფაკულტეტზე, 2015 წლის გაზაფხულზე (აპრილი/მაისი) ჩავატარეთ და რომლის მიზანს სტუდენტების მიერ საკუთარი ლექტორების მუშაობის შეფასება წარმოადგენდა. კვლევის შედეგად გამოვლინდა, რომ ფაკულტეტზე ლექტორები ცდილობენ პრაქტიკულად

გამოიყენონ კურიკულუმით გათვალისწინებული სწავლების თანამედროვე მეთოდოლოგია სწავლებაში. **3.2. კურიკულუმების ცალკეული ასპექტების სტუდენტისეული ხედვა და მათი კმაყოფილების ანალიზი;** შედარებით უფრო მაშტაბური კვლევა, რომელიც კურიკულუმების ცალკეული ასპექტების შეფასებას და შესაბამისად, სტუდენტთა ევროპული ხედვის ჩამოყალიბების დადგენას ემსახურებოდა, ასევე 2015 წელს, შემოდგომაზე ჩავატარეთ. კვლევის ხანგრძლივობა 3 თვეს მოიცავდა. კვლევის შედეგად გამოვლინდა, რომ თელავის უნივერსიტეტში ძირითადად დაცულია სტუდენტების უფლებები. კვლევისას გამოიკვეთა ის გარემოებაც, რომ ლექტორები, უშუალოდ ლექციის პროცესში, აქტიურად იყენებენ ისეთ თანამედროვე მეთოდებს, როგორებიცაა, გუნდური/ჯგუფური მუშაობა, პრეზენტაციები, ელექტრონული სწავლების ელემენტები, პროექტული სწავლება და სხვა. თუმცა ზოგადი შეფასებისას ირკვევა, რომ გამოკითხულ სტუდენტთა უმრავლესობას ნაწილობრივ მოწონს ნაწილობრივ კი არ მოწონს საკუთარ უნივერსიტეტში სწავლა. შესაბამისად, აქვთ, შესაბამისი რეკომენდაციები. **3.3. თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის საერთაშორისო მობილობის მონაწილე სტუდენტთა მოსაზრებების კვლევა კურიკულუმების შესახებ;** ამ კვლევის ფარგლებში შევისწავლეთ 2006-2017

წლის საერთაშორისო მობილობის მონაწილე თელავის უნივერსიტეტის სტუდენტების გამოცდილება და მოსაზრებები, გამოვავლინეთ მსგავსება და განსხვავება ადგილობრივი უნივერსიტეტისა და საზღვარგარეთ უნივერსიტეტის კურიკულუმებს შორის და ანალიზის შედეგად დადგენილ იქნა სტუდენტთა და პერსონალის საერთაშორისო მობილობის პოზიტიური პარამეტრები, რომლებიც გავლენას ახდენენ მათი ევროპული ხედვების ჩამოყალიბებაზე. **3.4. პოსტ-დოქტორანტურის კვლევებში მონაწილე ლექტორების თვისებრივი კვლევა თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტში.** ამ პარაგრაფში ჩვენ მიერ ჩატარებულ თვისებრივი კვლევის განხორციელების ეტაპებსა და ანალიზზე ვსაუბრობთ. ანალიზის შედეგად შეიძლება ითქვას, რომ ჩვენი კვლევის მონაწილე პოსტ-დოქტორანტურის დონეზე, საერთაშორისო მობილობაში მონაწილე პერსონალი ნათლად აცნობიერებს ინტერნაციონალიზმის მნიშვნელობას, როდესაც საუბრობს მობილობის სარგებელზე. მათთვის ამ პროგრამაში მონაწილეობა წარმოადგენდა სწავლების თანამედროვე მეთოდებთან ზიარების, აკადემიური კონტაქტების გაფართოების, გლობალურ საგანმანათლებლო სივრცეში ადგილის დამკვირების საუკეთესო საშუალებას და რაც მთავარია, ჯანსაღი, თანამედროვე ევროპული ხედვების

ჩამოყალიბების საუკეთესო საშუალებას. ამგვარად, თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კურიკულუმის ზოგადი ჩარჩო სტრუქტურულად და შინაარსობრივად აგებულია ისე, რომ მისი განხორციელების შემთხვევაში, სტუდენტები ფაქტობრივ ცოდნასთან ერთად იღებენ ევროპული სტანდარტების შესაბამის ზოგად-ტრანსფერულ უნარებს. ამ კონკრეტულ შემთხვევაში, ის თავად ახდენს გავლენას სტუდენტთა და ლექტორთა პროევროპული ხედვების ჩამოყალიბებაზე და ინტერნაციონალიზაციის პროცესებს უფრო აჩქარებს.

ბოლონის სტანდარტების შესაბამისი კურიკულუმების მოდიფიცირება, რომელიც თავისი მოსალოდნელი შედეგებით დაწესებულების ინტერნაციონალიზაციას უწყობს ხელს, ნელა, მაგრამ მუდმივად მიმდინარეობს და სტუდენტებსა და ლექტორებში ევროპული ხედვების ჩამოყალიბებას უწყობს ხელს. ამაზე მეტყველებს მათი სურვილისა და შესაძლებლობის ზრდადი დინამიკა, მიიღონ მონაწილეობა განათლების ინტერნაციონალიზაციის პროცესში და გახდნენ საერთო ევროპული საგანმანათლებლო სივრცის სრულფასოვანი წევრები.

დისერტაციის ძირითადი დასკვნები და რეკომენდაციები

1. ხარისხიანი უმაღლესი განათლება თანამედროვე, კონკურენტუნარიანი დაწესებულებების კონკურენტუნარიანობის უმნიშვნელოვანესი ფაქტორია. თავად სახელმწიფოთა განვითარება დიდწილად არის დამოკიდებული სწორედ განათლების მაღალ ხარისხზე.
2. კურსდამთავრებულთა აღჭურვა ხარისხიანი განათლებით საგანმანათლებლო დაწესებულებათა მთავარი სამოქმედო სტრატეგიაა. მათი აქტივობების ეს პრიორიტეტი თავად გლობალური, კონკურენტული ბაზრის მოთხოვნებმა განსაზღვრა და ეს უკვე შეუქცევად პროცესად იქცა.

ინტერნაციონალიზაცია თავისი შინაარსით დროში გაწერილი სისტემური პროცესია და მის განხორციელებას სერიოზული ადმინისტრაციული და ფინანსური მხარდაჭერა სჭირდება.

3. განათლების სისტემის ინტერნაციონალიზაცია თავის თავში მოიაზრებს საგანმანათლებლო დაწესებულების იმგვარ მოწყობას, საქმიანობის მენეჯმენტსა და ადმინისტრირებას, სადაც შესაძლებელი იქნება განხორციელდეს მაღალი დონის ურთიერთობები საერთაშორისო დონეზე. ეს შეიძლება იყოს: სტუდენტთა და ლექტორთა გაცვლა საერთაშორისო დონეზე, ამავე

დონეზე ერთობლივი სწავლისა და კვლევების დაგეგმვა, კონფერენციების ჩატარება, ერთობლივი პროგრამების შექმნა და განხორციელება, ურთიერთობათა შემდგომი გაღრმავების მიზნით სხვადასხვა კულტურული, სპორტული, საგანმანათლებლო აქტივობების განხორციელება და სხვა. ამასთანავე, ეს უნივერსიტეტის კეთილი ნება კი არაა, არამედ სახელმწიფო სტანდარტი და მინიმალური მოთხოვნაა.

4. განათლების ინტერნაციონალიზაცია მრავალი მკვლევარის მიერ აღქმულია, როგორც საგანმანათლებლო დაწესებულებების პასუხი მზარდ გლობალიზაციაზე. ეს არის სასკოლო და საუნივერსიტეტო ცხოვრებაში საერთაშორისო ასპექტების დამკვიდრების მუდმივად მიმდინარე პროცესი.
5. რადგანაც ინტერნაციონალიზაცია აღქმულია, როგორც პროცესი, ის ექვემდებარება კლასიკური სტრატეგიული დაგეგმარების პროცესს (შოვჰარტის ციკლი), რომელიც მოიცავს რესურსების გამოყენებას და ეტაპებს, როგორებიცაა: სტრატეგიული დაგეგმვა, განხორციელება, მონიტორინგი და შემდგომი განვითარება.
6. ინტერნაციონალიზაციის სფეროში რეფორმები და მათი წარმატებით განხორციელება ეხმარება უნივერსიტეტებს, ევროპის ერთიანი საგანმან-

თლებლო სივრცის სრულფასოვანი მოთამაშეები გახდნენ, მოიზიდონ მეტი უცხოელი სტუდენტი როგორც რეგულარულ, ასევე გაცვლით პროგრამებზე, აღიარონ ევროპული უნივერსიტეტების კრედიტები, აღიარებულ იქნას საკუთარი კრედიტები ევროპაში, ხელი შეუწყონ პროფესორ-მასწავლებლების გაცვლას, განახორციელონ ერთობლივი პროგრამები, პროექტები, კვლევები, მოიზიდონ მეტი ფინანსური და ადამიანური რესურსი და ამით, საბოლოო ჯამში, ხელი შეუწყონ სწავლების ხარისხის ამაღლებასა და კურსდამთავრებულთა წარმატებით დასაქმებას.

7. საქართველოს უნივერსიტეტების ავტორიზაციისა და აკრედიტაციის სტანდარტები საგანმანათლებლო პროცესის სრულიად სხვაგვარ დაგეგმვასა და განხორციელებას მოითხოვს. აქ გასათვალის-წინებელია როგორც ადამიანური და მატერიალურ-ტექნიკური რესურსი, ისე სწავლა-სწავლებისა და შეფასების სტრატეგიების იმგვარი მოდიფიცირება, რომელიც სტუდენტს მოთხოვნილი სტანდარტების შესაბამის შედეგზე გაიყვანს. ხოლო ეფექტურად მოდიფიცირებული კრიკულუმი ავტორიზაცია-აკრედიტაციის მიღების ერთ-ერთი ძირითადი პირობა და უნივერსიტეტის ერთიან საგანმანათლებლო სივრცეში დამკვიდრების გარანტია.

ასე, რომ საუნივერსიტეტო კურიკულუმების ტრანს-
ფორმაცია და ავტორიზაცია-აკრედიტაციის პროცედურები
მიზეზ-შედეგობრივ კავშირშია ერთმანეთთან.

9. საქართველოს უნივერსიტეტების აკადემიური და
ადმინისტრაციული პერსონალი ნათლად აცნობიერებს
ინტერნაციონალიზაციის მნიშვნელობას, როდესაც
სტუდენტებისა და პროფესორების საერთაშორისო
მოხილობის სარგებელზე საუბრობს და აღნიშნავს, რომ
სტუდენტებისათვის ეს პირველ რიგში, ახალი ცოდნის,
გამოცდილების შეძენისა და პრაქტიკული კომპეტენ-ციების
შეძენის შესაძლებლობაა, ხოლო პროფესორებისათვის,
სწავლებისა და სასწავლო კურსის სტრუქტურირების
თანამედროვე მეთოდებთან ზიარების, ასევე აკადემიური
კონტაქტების გაფართოების ეფექტური საშუალებაა.

10. დღეს მოქმედი კურიკულუმის პირველადი
სტრუქტურული და შინაარსობრივი ანალიზიც
გვაჩვენებს, რომ პროგრამა ორიენტირებულია
სტუდენტზე, გათვალისწინებულია მისი ინდივი-
დუალური და კოგნიტური შესაძლებლობები,
ინტელექტუალური გემოვნება, ინდივიდუალური
პროფესიული განვითარების შესაძლებლობები. მისი
შემადგენელი კომპონენტები, სწავლებისა და შეფასების
მეთოდოლოგია, შემადგენელი კურსები თავისი

შინაარსობრივი დატვირთვითა და მოსალოდნელი შედეგებით ფოკუსირებულია, რომ სტუდენტმა მიიღოს არა მხოლოდ ფაქტობრივი ცოდნა, არამედ გააცნობიეროს ამ ცოდნის მიღების მნიშვნელობა, გარდაეცნოს ის პრაქტიკულ, გამოყენებით ცოდნად. ასევე: აღიჭურვოს სტუდენტი იმ ზოგად-ტრანსფერული უნარ-ჩვევებით, რომელიც მას გაუადვილებს საზოგადოებაში წარმატებულ დასაქმებასა და კარიერას ადგილობრივ და საერთაშორისო დონეზე. მსგავსი შესაძლებლობები რეფორმამდელ სასწავლო პროგრამებს არ გააჩნია.

11. ფაქტობრივი ცოდნა, თუ იგი გამყარებული არ არის პრაქტიკაში გამოყენების უნარებით, ის სტუდენტის მიერ ტრანზიტული არაა და არ ექვემდებარება გაზიარებასა და განვითარებას როგორც ადგილობრივ, ისე საერთაშორისო დონეზე, მალე ეძლევა დავიწყებას და სრულიად უსარგებლო ფაქტებისა და ფორმულების „გროვად“ იქცევა. ეს სწორედ ის მოთხოვნები და სტანდარტებია, რომლის ვალდებულებაც საქართველოს განათლების მესვეურებმა იტვირთეს ბოლონიის პროცესთან მიერთების შემდეგ და ამით, საქართველოს განათლების სისტემას ევროპული ხედვების ჩამოყალიბების ფუნდამენტს ჩაუყარეს საფუძველი. შესაბამისად თანამედროვე კურიკულუმებიც ამგვარადაა აგებული.

12. პოსტ-დოქტორანტურის დონეზე საერთაშორისო მობილობაში მონაწილე პერსონალი ნათლად აცნობიერებს ინტერნაციონალიზმის მნიშვნელობას, როდესაც საუბრობს მობილობის სარგებელზე. მათთვის ამ პროგრამაში მონაწილეობა წარმოადგენდა სწავლების თანამედროვე მეთოდებთან ზიარების, აკადემიური კონტაქტების გაფართოების საუკეთესო საშუალებას და რაც მთავარია, ჯანსაღი, თანამედროვე ევროპული ხედვების ჩამოყალიბების საუკეთესო საშუალებას.
13. სტუდენტ/ლექტორთა საერთაშორისო მობილობის ეფექტები მათში ევროპული ხედვების ჩამოყალიბებაზე საქართველოში ნაკლებად არის შესწავლილი, და ძალიან მწირად მოძებნება მის შესახებ ჩატარებული კვლევები. ამიტომ საჭიროა და მეტად მნიშვნელოვანი მონაცემების სისტემატიური შეგროვება, საქართველოს უნივერსიტეტების ჩართულობა და შესაბამისად, კვლევის მონაწილეების რაოდენობის გაზრდა. ეს კვლევის შედეგებს უფრო სოლიდურს, სისტემურსა და მასშტაბურს გახდის, ხოლო მიღებული შედეგების გაზიარება საზოგადოებისათვის პრობლემის არსსა და გადაჭრის გზებს უკეთ წარმოაჩენს.
14. კურსდამთავრებულის მიერ მიღებული ცოდნა ფაქტობრიობაზე კი არ არის დამყარებული, როგორც ეს

რეფორმამდელი გეგმით იყო გათვალისწინებული, არამედ ითვალისწინებს თავად ფაქტობრივი ცოდნის გაცნობიერებას, მის პრაქტიკაში გამოყენებას და მთელ რიგ ტრანსფერული უნარ-ჩვევების ჩამოყალიბებას, როგორებიცაა: ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენების უნარი, დასკვნის უნარი, კომუნიკაციის უნარი, სწავლის უნარი და ღირებულებები. ესაა სწორედ ის ზოგად-ტრანსფერული უნარები, რომლებიც მოწინავე ევროპულ მოთხოვნებსა და სტანდარტებს მისადაგება და კურსდამთავრებულს დაეხმარება, იყოს რეალიზებული და დასაქმებადი საერთაშორისო შრომის ბაზარზე.

კვლევის ძირითადი შედეგები გამოქვეყნდა შემდეგ სამეცნიერო ნაშრომებში

1. 2014 წლის 17-19 ოქტომბერი ქ. ბათუმი შოთა რუსთაველის სახელობის უნივერსიტეტი - III საერთაშორისო - სამეცნიერო კონფერენცია - „საუნივერსიტეტო საგანმანათლებლო სისტემის პრო-ევროპული ორიენტირების კვლევა და მისი გავლენა სტუდენტთა ხედვის ჩამოყალიბებაზე“;
2. 2015 წლის 3 დეკემბერი, უკრაინა II საერთაშორისო - სამეცნიერო კონფერენცია - „საგანმანათლებლო პროგრამების ხარისხის კვლევა იაკობ გოგებაშვილის

სახელობის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მაგალითზე“;

3. 2016 წლის 1-2 ივლისი, ქ. თელავი ი. გოგებაშვილის სახელობის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტი - I საერთაშორისო - სამეცნიერო კონფერენცია „განათლება, კვლევა, პრაქტიკა“- „კურიკულუმების ცალკეული ასპექტების გავლენის კვლევა სტუდენტთა ევროპული ხედვების ჩამოყალიბებაზე“;
4. 2017 წლის 27-28 ოქტომბერი, ქ. თელავი ი. გოგებაშვილის სახელობის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტი - IV საერთაშორისო - სამეცნიერო კონფერენცია „კულტურათაშორისი დიალოგები“ – „გაცვლით პროგრამაში მონაწილე სტუდენტების კვლევა უმაღლესი განათლების კურიკულუმების შესახებ“;
5. 2017 წლის ოქტომბერი კიევი, საერთაშორისო კონფერენცია - "პოსტ-დოქტორანტურაში მონაწილე ლექტორების თვისებრივი კვლევა თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტში".

Iakob Gogebashvili Telavi State University

With the right of manuscript

Salome Tatulishvili

**Research of the Impact of Curriculums
Transformation on the Students's European Opinion
Formation**

A b s t r a c t

of the Dissertation is Submitted to Gain the Doctor's Academic
Degree in Education

In the Specialty of Educational Sciences

Academic Supervisor:

Nino Modebadze,

Prof., Candidate of Pedagogic Sciences

Telavi

2017

25

The Research has been carried out at the Department of Educational Sciences of the Faculty of Educational Sciences of I. Gogebashvili State University

Academic Supervisor: **Nino Modebadze,**
Prof., Candidate of Pedagogic Sciences

Reviewers: **Goderdzi Buchashvili**
Associated Prof. Doctor of Education
Ia Jimshitashvili
Prof., Candidate of Economic Sciences

The defense of the dissertation will take place on “-----
--“ ----- , 2017 at ----- o'clock at the meeting of the Dissertation Committee of the Faculty of Educational Sciences, I.Gogebashvili Telavi State University:

Building ----- Auditorium -----
Address: 1 Georgian University Street,
Telavi, Georgia, 2200
Tel: +995 250 27 24 01

The dissertation is available at the library of Telavi State University and on the web-page: <http://tesau.edu.ge>

Secretary of the Dissertation Council ----- N. Basilashvili
Associated Prof

General Description of the Dissertation Work

The actuality of the topic: The number of researches in the direction of education sociology has increased in Georgia recently, which aimed at the observing and analyzing the ongoing reforms. It is natural that the involvement of Georgian education system in the united educational space has changed its development indicators. Being member of the European family means that the current processes at the educational institutions should be relevant to the standards and demands, which are stated by the leading universities and education systems. In particular, the reforms in education system has demanded the transfer from the lecturer-oriented teaching to the students' oriented-teaching, which implementation needs the diverse, irreversible process development, for example:

- Content, qualitative and structural improvement of curriculums;
- The transfer of the traditional educational methodology and the adjustment to the new needs;
- Personnel trainings and their general transferable skills strengthening;

- Teaching and research freedom;
- Programs' internationalization.

These main tasks, which have been implemented to respond to the new European challenges, and sometimes define the indicators of the reform processes.

In the modern world, the globalization process is being formed through the international economic and cultural links. It is not debatable that education will not be stayed besides these processes. The Bologna Process means the globalization of education system. Georgia joined the countries of Bologna Process during the Bergen Summit in 2005, which, on one hand, is the basis of reforms in the education system, and on the other hand, it is the East course manifestation selected by the post-revolutionary government. The main important changes for Georgia, which have made its education system policy different from the system policy before Bologna Process, are the following:

1. Quality assurance standards development and its compliance with the European level;
2. Recognition of the Georgian diplomas that contribute to the Georgian professionals' integration in Europe;

3. Implementation of different exchange programs, which provide the students' and teachers' mobility to the world's leading universities.

The mentioned changes are defined in the direction of general Georgian education system.

It was worth to research the reflection of the mentioned processes at each university, how the advantages of the Bologna Process are considered in Georgia? Whether are its main principles implemented?

The Georgian higher educational institutions are obliged to implement the main principles of the Bologna Process. The internationalization and students and lecturers' international mobility with other issues is the main dimension of the Bologna Process.

We think that the modification of the university curriculums in the effective implementation process of those tasks and its adjustment to the European demands are one of the strongest tools.

The dissertation work is dedicated to the research of the curriculums' modification and its impact on the students and lecturers' European opinions formation on the example of Iakob Gogebashvili Telavi State University.

Therefore, **the goal of the research was** to define whether the curriculum transformation has had the impact on the students and lecturers' opinions formation at Telavi State University after the Georgian education system joined to the Bologna Process.

The following **hypothesis** was defined: If the university curriculum formation is processed in the way that students receive the general transferable skills in compliance with the European standards with the actual knowledge, then it has the impact on the students and lecturers' European opinions formation and their internationalization process is more accelerated.

The scientific novelty of the research: The conception of curriculum, structure and content aspects was established in the Georgian education system after the educational reforms. It is complete different from the pre-reform curriculum, and it is a quiet new conception; and therefore, its research has not been conducted in as systematic as contextual direction.

The research object: The curriculums of Iakob Gogebashvili Telavi State University.

The research subject: The research of the curriculum formation and its impact on students and lecturers' pro-Europeanness formation at Iakob Gogebashvili Telavi State University.

The main objectives of the research: Due to the main goal of the research, the following objectives were defined and implemented that contributed to achieve the goal:

- Conducting the structural and content analysis of the pre-reform curriculum and post-reform curriculums at the Georgian higher educational institutions;
- Studying the statistical data of students and lecturers of Telavi University, their experience and opinions, who were participants of international mobility during 2006-2017;
- Defining the similarities and differences between the local universities' curriculums and foreign universities' curriculums;
- Studying and analyzing the items of the curriculum, which are oriented on the students' knowledge in compliance with the European education standards, and contribute to the implementation of the international mobility;

- Finding out the positive parameters of international mobility in the opinion of students and lecturers, which then have the impact on their mentality;
- Conducting the empirical research works, which proved the stated hypothesis.

The empirical researches: Focus group, depth interview, questionnaire survey.

The research methodology and methods: For the identification and systematization of the studied problems, we have defined the diverse methodology of the research; in particular, for studying the problem in details, we have used the qualitative and quantitative researches. The following research methods and tools have been used:

1. Analysis of the resources and scientific literature;
2. Content and structural analysis of the pre- and post-reform university curriculums;
3. Questionnaire survey of students and lecturers with the open, closed and semi-closed questions, focus group, depth interview with students and lecturers.

The quantitative analysis of the research data was conducted with the special system “Survey Monkey” and statistical program SPSS.

The research tools:

1. Research of the quality of educational programs on the example of Iakob Gogebashvili Telavi State University.
2. Research of the impact of curriculum aspects on the students' European opinion formation.
3. Research of the participant students of exchange programs about the curriculums of higher education;
4. Qualitative research of participant lecturers of post-doctoral programs at Telavi State University.

The practical importance of the research: The researchers conducted within the dissertation work are mainly empirical researches; thus, the findings, conclusions and recommendations of the dissertation thesis are useful for university administration, lecturers, researchers, education workers and any stakeholder.

Summary of the Dissertation

The dissertation work includes the introduction, three chapters, nine paragraphs, conclusions and recommendations; the bibliography. The dissertation is printed 141 pages. Around the dissertation work four scientific articles and one thesis for the international conference are edited (see the list).

Chapter I – **Internationalization – The Main Dimensions of the Bologna Process and Georgian Education System** includes three paragraphs. In the first paragraph – **The Scientific Research of Education System Internationalization**, there are given the opinions about internationalization by Maning, Night, Ellingboe, Adams, Tskhadaia. In the second paragraph – **The Main Indicators of Georgian Education System Internationalization**, there is described the engagement of Georgia in the Bologna Process and the changes in the Georgian education system (transfer to the three-stage education; working out the standards of quality assurance and its compliance with the European level; recognition of Georgian diploma, which contributed to the Georgian professionals' integration into the Europe; different kinds of programs were implemented, which supported the students' and teachers' mobility to the world's leading universities. The third paragraph – **The Legal Requirements and Procedures of Georgian Universities' Establishment and Sustainability in the Education Space** describes the “Georgian Law about Higher Education” (adopted on December 21, 2004), which regulates the educational and scientific-research activities implementation process of higher educational institutions in

Georgia, the higher education management and financing principles and rules, defines all the status of all the higher educational institutions, and the rule of their formation, activities, reorganization, liquidation and accreditation.

Chapter II – The Structural and Content Aspects of University Curriculum Modification consists of two paragraphs. Paragraph I – **The Main Tendencies and Statistics of Students and Lecturers' Mobility**, where the international mobility is considered as one of the central components of internationalization. The next paragraph **The Analysis of Georgian Pre- and Post-Reform University Curriculums** describes the educational systems and curriculum structure of pre-reform period; their comparative analysis has been conducted, where the prior parameters are defined, which contribute to the students' European opinions formation and development.

Chapter III – Research, which includes the analysis of the several researches that have been conducted within the dissertation in order to check whether requirements of the Bologna Process are implemented at Iakob Gogebashvili Telavi State University; in particular, what kind of transformation occurred with the university curriculums during the last ten years, and what kind of support students have in the direction

of curriculum in the point of Bologna Process divisions, such as students and staff's mobility, and the internationalization in general. Within the qualitative research, the depth interview was conducted with the targeted audience of university post-doctoral students of university. The third chapter includes four paragraphs – **3.1. Students' Assessment of Lecturers of Telavi State University** describes the research, which was conducted at the Faculty of Education Sciences of university in the Spring (April, May), in 2015. The research aimed at evaluating the lecturers by students. The research found out that lecturers of the faculty try to practically use the modern teaching methodology defined in the curriculums during teaching process. **3.2. Analysis of the Students' Opinion and Satisfaction of Some Aspects of Curriculums.** The further research, which aimed at evaluating some aspects of curriculum and, therefore defining the students; European opinion formation, was conducted in the autumn, in 2015. The duration of the research was 3 months. As a result of the research, there was founded out that the students' rights are mainly protected at Telavi University. In addition, due to the research, lecturers actively use the modern methods during the lectures, such as group work, presentation, electronic teaching methods,

projecting teaching, etc. However, during the general evaluation, it has become obvious that the most of surveyed students partially like and partially do not like studying at their universities. Therefore, there are given their relevant recommendations.

3.3. The Research of International Mobility Participant Students' Opinion about Curriculum at Telavi State University. Within the research, we have studied the Telavi University students' experience and opinions that were the participant of international mobility during 2006-2017. We have found out the similarities and differences between the curriculums of local and foreign universities; according to the analyses there were defined the students' and staff's international mobility positive parameters, which have the influence on their European opinion formation.

3.4. The Qualitative Research of Participant Lecturers of Post-Doctoral Researches at Telavi State University. In this paragraph, the qualitative research implementation stages and analysis are described. Due to the analysis, we can say that research participants at the post-doctoral level, who participated in the international mobility, clearly understand the importance of internationalism, when we talk about the advantages of mobility. They considered their participation of this program as the

acquiring with the modern teaching methods, increasing the academic contacts, good possibility of integration in the global educational space, and the most important – the best tool of modern European opinion formation.

Thus, the general framework of the curriculums of Telavi State University is structurally and contextually built so that in case of its implementation, with the actual knowledge students got acquired with the general-transferable skills in compliance with the European standards. In this specific situation, it has the impact on students and lecturers' Pro-European opinions formation and internationalization process acceleration.

The modification of curriculums relevant to the Bologna Process, which contributes to the institution's internationalization with its expected findings, is being processed slowly but permanently; and it contributes to the European opinion formation among students and lecturers. This is conditioned with increasing dynamics of their wish and possibilities to participation more in the internationalization process of education, and to become the full members of European educational space.

Main Conclusions and Recommendations of the Dissertation

1. The high qualified education is one of the main factor of competitiveness of modern competitive institutions. The state development is greatly depended upon the high quality of education.
2. Providing graduated with the high qualified education is the main action strategy of the educational institutions. This priority of their activity is defined by the global, competitive market demands, and it is already the irreversible process.

The internationalization with its content is the systematic process, and its implementation needs the administrative and financial assistance.

3. The internationalization of education system includes the educational institutions arrangement, management and administration, where the high level relations are possible to be implemented at the international level. It may be the students and lecturers' exchange at the international level, joint teaching and research planning of the same level, holding conferences, joint program creation and implementation, different kinds of cultural, sport, educational activity implementation that aims at further

development of relations, etc. At the same time, this is not the good will of a university, but the minimum state standard and requirement.

4. The education internationalization is recognized as the respond of the educational institution to the increasing globalization by the various researchers. This is the permanent process of the international aspects establishment in the school and university life.
5. As the internationalization is perceived as the process that subordinates to the classical strategic planning process (Shewhart Cycle), which includes the use of resources and stages, such as strategic planning, implementation, monitoring and development.
6. The reforms in the direction of internationalization and its successful implementation contribute to the universities to become the full participants of European educational space, to attract more foreign students of as the regular as exchange programs, to recognize the European universities' credits, to approve own credits in Europe, to contribute to the professors' and teachers' exchange, to implement the joint programs, projects, researches, to attract more financial and human recourses, and finally, to contribute to

the increase of education quality and successful employment process of graduates.

7. The authorization and accreditation standards of Georgian universities need the completely different planning and implementation of educational process. It needs to be considered as the human and material-technical resources as the modification of teaching-learning and evaluation strategies, which help students to result the desired outcomes. And the effectively modified curriculum is the main condition of receiving the authorization-accreditation, and the warranty of establishment of universities in the united educational space.

Thus, the university curriculum transformation and authorization-accreditation processes are interrelated.

8. The academic and administrative staff of Georgian universities clearly recognize the importance of internationalization, when they talk about the advantages of students and professors' mobility, they mention that at first, it is the possibility of acquiring with the new knowledge, experience and practical competencies for students, and the teaching and educational course structuring modern

methods, as well as the effective way of make new academic contacts for professors.

9. The primary structural and contextual analysis of current curriculum shows that the program is oriented on students, there are considered its individual and cognitive possibilities, intellectual taste, individual professional development opportunities. Its components, teaching and learning methodology, courses with the contextual meaning and expected outcomes are focused on the students to receive not only actual knowledge, but also to analyze the importance of this knowledge, to transfer it into the practical applied knowledge. Moreover, a student should be equipped with the general-transferable skills, which contribute to the successful employment and career at the local and international level. Such kind of opportunities pre-reform educational programs do not have.
10. The actual knowledge is not transferrable by students and does not subordinate to the share and development as the local, as international level if it is not supported with the practical useful skills; and it is forgotten and has become the “cluster” of completely useless facts and formulas. This is the demands and standards, which obligation Georgian

education system took since the Georgian educational system jointed to the Bologna Process, and contributed to the European opinions formation basis in the Georgian education system. Therefore, the modern curriculum is built on the above-mentioned.

11. The post-doctoral international mobility participant staff understands the importance of internationalism, when they talk about the advantages of mobility. Their participation in the program for them meant to acquire with the modern teaching methods, academic contacts development, and that is the most important – the best opportunity for the healthy, modern European opinion formation.
12. The students/lecturers' international mobility effects on the European opinions formation in Georgia have not properly studied, and there are very little researches around the mentioned issues. Therefore, it is necessary and very important to do the systematic data collections, the engagement of Georgian universities, and therefore, the increase of the number of research participants. This makes the research findings more solid, systematic and wider, and the research results analysis defines the problem content and solution ways for public.

13. Students' knowledge is not based on the facts, as it was considered pre-reform curriculums, but it considers its actual knowledge understanding, its practical use and transferrable skills formation, such as skills of using the knowledge in practice, making conclusion, communication, learning skills and values. This is the general transferrable skills, which are in compliance with the European requirements and standards, and contribute to the graduates being realized and employed at the international labor market.

The Main Findings were Published in the Following Scientific Works

1. October 17-19, 2014, Shota Rustaveli Batumi University, International Scientific Conference III – “Research of Pro-European Indicators of University Education System and its Impact on the Students' Opinion Formation”;
2. December 3, 2015, Ukraine, International Scientific Conference II – “Research of Educational Programs' Quality on the Example of Iakob Gogebashvili Telavi University;
3. July 1-2, 2016, Iakob Gogebashvili Telavi State University – International Scientific Conference I – “Education,

- Research, Practice” – “Research of Impact of Curriculum’s Some Aspects on Students’ European Opinions Formation”;
4. October 27-18, Telavi, Iakob Gogebashvili Telavi State University, International Scientific Conference “Intercultural Dialogue” – “Research of Exchange Program’s Participant Students about Curriculums of Higher Education”;
 5. October, 2017, Kiev, International Conference – “Qualitative Research of Post-Doctoral Program’s Participant Lecturers at Telavi State University”.